

9/5 18

9/5

Stockholms högskola är i ett nödläge,

därpå tyder alla uppgifter och senast debatten på kärhuset i förrgår. I viss mån är detta säkerligen högskolans eget fel; man har något för sent klarlagt svårigheterna och, på grund av ett slags högskolepatriotism, varit obenägen att söka hjälp hos staten. Härtill kommer att högskolans donationsinkomster i hög grad minskats på grund av ränte-

fallat och att under de senaste åren den allmänna känslan för förbättring av forskningens villkor kommit förhållanden som tidigare ansetts tolerabla att framstå som olidliga. Till de angelägnaste sakerna hör ett bibliotek med anständiga lokaler; det humanistiska biblioteket är från denna synpunkt helt enkelt eländigt. Det har också betygats att betydande utvidgningar är nödvändiga inom de naturvetenskapliga institutionerna. Nya lärare behövs — på denna punkt har utvecklingen under professor Tunbergs ledning varit lysande, men i något för hög grad har han varit inriktad på att genom upprättande av nya professurer — i motsats till docenturer och andra tjänster — nå formell likställighet med statsuniversitetet. Både staten, som redan varit mycket generös, och staten har skyldighet att snabbt gripa in. Statsrådet Weijnes och borgarrådet Tomsens överdrivet försiktiga uppträdande under debatten beror, därpå måste man räkna, icke på bristande intresse, utan blott på bristande orientering.

Marxistisk litteraturforskning

Den ART av litteraturforskning som under senare tid mest energiskt hävdats diktens och samhällslivets inbördes sammanhang kan utan tvekan kallas marxistisk. Dels är den färgad av den materialistiska historieuppfattningen, dvs. av förställningen om produktionsmetodernas primat i förhållande till samhällsstruktur och idéer. Dels är dess utgångspunkt den bild av verkligheten som genom Marx och hans efterföljare blivit populär: det är samhällslivet som en strid mellan klasserna, resulterande i ombyten av härskande klass, som står i centrum av iakttagelsen. Särskilt det sista skedet i Marx utvecklingschema, kapitalist- eller borgarklassens ersättande genom proletariet

såsom härskande klass och klass-samhällets därmed följande upplösning, fångar intresset.

En följd härav är att litteraturforskare av denna typ liksom marxister över huvud kan bedriva ett ohämmat spel med vissa begrepp, såsom kapitalism, industrialism och proletariat. Begreppen kan på grund av sin oklarhet användas ungefär hur man vill, och det finns ingen ända på de intellektuella lekar i vilka de passar in. Till de vanligaste konstruktionerna hör att en viss litteraturform "innerst" är ett uttryck antingen för industrialismens framträdande eller för borgarklassens förestående fall. Industrialismens uppkomst kan i skilda länder inom en vid ram förläggas till vil-